

ROMÂNIA
 CURTEA DE APEL BACĂU
 Str. Cuza Vodă nr. 1 Tel. 0234513296 Fax. 0234514275, cod 600274
 Operator de date cu caracter personal nr. 3666
 E-mail:ca-bacau@just.ro

NR.2692/I/A/38

- 09.10.2017 -

CĂTRE,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
 DOAMNEI VICEPREȘEDINTE
 JUDECĂTOR GABRIELA ELENA BOGASIU

Cu referire la adresa Curții de Apel Bacău nr.2692/I/A/38 din 4.10.2017, vă precizăm că prin Hotărârea Colegiului de Conducere al Curții de Apel Bacău, nr.51/28.09.2017 s-a dispus, în temeiul art.514 Cod procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de soluționare a recursurilor în interesul legii, în vederea pronunțării unei decizii cu privire la următoarea problemă de drept:

- „dacă în interpretarea art.712 și urm. din Codul de procedură civilă existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice:
- suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra aceluiași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal?;
 - determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat?

PREȘEDINTE COLEGIUL DE CONDUCERE
 JUDECĂTOR MARIA VIOLETA CHIRIAC

**HOTĂRĂREA NR. 51
din 28 septembrie 2017**

Colegiul de Conducere al Curții de Apel Bacău - Maria Violeta Chiriac - Președintele Curții de Apel Bacău, Lăcrămioara Moglan - Vicepreședintele Curții de Apel Bacău, Loredana Albescu - Președinte Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Anamaria Busuioc - judecător, Neculai Cătălin Iacobuș - judecător, Doru Octavian Pîrjol - Președinte Secția I civilă, Cătălin Șerban - judecător, întrunit în ședința din data de **28 septembrie 2017;**

La ședința Colegiului convocată pentru data de 28.09.2017 au participat 7 membrii din 7, ședința fiind statutară din punct de vedere al numărului de participanți.

Pe rolul ședinței de Colegiu se află sesizarea de recurs în interesul legii, nr.650/21.07.2017, înregistrată la Curtea de Apel Bacău sub nr. 2692/I/A/33 din 24.07.2017, formulată de B.R.D. Group Societe Generale, cu sediul în București, B-dul Ion Mihalache nr.1-7, sector 1, București.

Sesizarea a fost repartizată doamnei judecător Lăcrămioara Moglan - Vicepreședintele Curții de Apel Bacău, care a întocmit un referat, prin care s-au reținut următoarele:

Petenta BRD – Groupe Societe Generale SA s-a adresat Curții de Apel Bacău cu o cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii, în temeiul dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei decizii cu privire la următoarea chestiune de drept:

- dacă în interpretarea art. 712 și următoarele din Codul de procedură civilă, existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice:

a) suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra acelorași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal?;

b) **determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat?**

Art. 514 din Codul de procedură civilă prevede „*Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.*”

Față de modul de redactare a art. 514 din Codul de procedură civilă, se apreciază că are calitate de a declara recurs în interesul legii Colegiul de Conducere al Curții de Apel Bacău, chiar dacă instanțele din circumscripția Curții de Apel Bacău nu au semnalat probleme de practică neunitară pe acest aspect.

Cu aceeași problemă de drept a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, care prin decizia nr. 8/2015 din 27 aprilie 2015, pronunțată în dosarul nr. 294/1/2015 și publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 431 din 17 iunie 2015, a respins sesizarea, ca inadmisibilă, pe considerentul că nu este îndeplinită condiția prevăzută de art. 519 din Codul de procedură civilă, ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept. S-a reținut că Înalta Curte - Secția penală s-a pronunțat punctual asupra chestiunii de drept a cărei rezolvare se solicită, prin Decizia nr. 1.392 din 23 aprilie 2013, în Dosarul nr. 423/64/2012/a1, reținând următoarele:

„În această succesiune logico-juridică Înalta Curte constată că la data instituirii sechestrului asigurător penal, imobilul era afectat de o ipotecă urmare a unui contract de împrumut cu garanție imobiliară. Întrucât nu s-a realizat restituirea împrumutului, s-a procedat la executarea silită a imobilului care a fost vândut la licitație, apoi adjudecat de către creditorul ipotecar.

În această împrejurare, situația imobilului s-a schimbat, acesta devenind proprietatea petentei B.D., care nu avea legătură cu faptele care constituie obiectul raportului juridic dedus judecării. Pe de altă parte, este evident că executorul s-a găsit în fața unui concurs între o

creanță ipotecară și o prezumtivă creanță a unor prezumtivi creditori chirografari. Creanța ipotecară a avut prioritate și are prioritate chiar și în ipoteza în care părțile vătămate au un drept de creanță împotriva proprietarului imobilului, dar fiind vorba de creditori chirografari, aceștia își vor satisface pretențiile în măsura în care va mai rămâne ceva din acel bun. Împrumutul garantat a fost în valoare de 300 mii de euro, imobilul fiind adjudecat la 60 mii de euro.

Potrivit art. 163 din Codul de procedură penală (1968) măsurile asigurătorii se iau în cursul procesului penal de procuror sau instanța de judecată și constau în indisponibilizarea, prin instituirea unui sechestrul, a bunurilor mobile și imobile, în vederea confiscării speciale, a reparării pagubelor produse prin infracțiune, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii. Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei se pot lua asupra bunurilor învinutului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a pagubei.

Drept urmare, sechestrul este instituit pentru a se asigura despăgubirea părților civile. Or, în situația de față, chiar în cazul în care se va încuviința și se va dispune despăgubirea părților vătămate care au formulat cereri de constituire de parte civilă, acestea vin în concurs cu petenta din prezenta cauză, B.D., creditoare ipotecară, care în această împrejurare are prioritate, urmând a fi satisfăcută prima, întrucât ipoteca este un drept real accesoriu ce acordă titularului său un drept de urmărire a bunului în mâna oricui s-ar găsi și un drept de preferință în privința satisfacerii creanței sale față de ceilalți creditori.

Chiar și în raport cu alți creditori ipotecari, petenta ar fi avut dreptul să fie prima despăgubită, întrucât dintre doi creditori cu rang diferit cel cu rang prioritar, deci cel care a înregistrat-o mai întâi, în cazul de față B.D., are întâietate, având dreptul să se despăgubească integral din prețul imobilului ipotecat și numai după aceea și din ce rămâne urmând a fi chemați să se despăgubească mai întâi creditorul ipotecar de rang subsecvent și abia după aceea creditorii chirografari.

Potrivit art. 518 alin. 3 din Codul de procedură civilă (1865), de la data intabulării proprietății transmise prin actul de adjudecare imobilul rămâne liber de orice ipotecă sau alte sarcini privind garantarea drepturilor de creanță, creditorii - fără a fi cazul beneficiarilor notării sechestrului asigurător - putându-și realiza aceste drepturi numai din prețul obținut.

În acest sens, este și practica și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală, în sensul că dacă un imobil asupra căruia a fost instituit sechestrul asigurător a fost valorificat prin vânzarea la licitație publică, iar o parte din prețul obținut a fost distribuit creditorilor, menținerea măsurii asigurătorii asupra imobilului nu se mai justifică, ci sechestrul

asigurător va fi menținut numai asupra sumei nedistribuite creditorilor și asupra altor bunuri ale inculpatului, până la concurența valorii prejudiciului cauzat (Decizia penală nr. 3.507 din 1 iunie 2006)".

A reținut Înalta Curte faptul că nici condiția noutății chestiunii de drept a cărei lămurire se solicită, condiție prevăzută de art. 519 din Codul de procedură civilă, nu este îndeplinită. Dispozițiile legale a căror interpretare se solicită sunt preluate din vechiul Cod de procedură civilă, iar reglementările anterioare au fost analizate în doctrina mai veche, problema de drept fiind soluționată în sensul că în situația în care sechestrul asigurător nu a devenit definitiv, chiar dacă creanța respectivă are un grad de preferință superior, în lipsa altor bunuri urmăribile, nu va putea fi împiedicată urmărirea pornită de către un creditor chirografar sau pentru o creanță cu un rang de preferință inferior, dar care posedă un titlu executoriu.

Din studierea jurisprudenței puse la dispoziție de curțile de apel Înalta Curte observă că instanțele au pe rol cauze similare de o bună perioadă de timp, pronunțând în această materie hotărâri definitive. În acest moment, practica este orientată majoritar către același gen de soluție. Astfel, hotărârile judecătorești aflate la dosar cuprind, în cele mai multe cazuri, soluția de respingere a contestațiilor la executare formulate de parchet, reținându-se, în principal, că o măsură asiguratorie instituită într-un dosar penal nu poate constitui un impediment la inițierea sau continuarea executării silite, iar creanța ipotecară are prioritate chiar și în ipoteza în care o parte vătămată ar avea un drept de creanță împotriva proprietarului imobilului supus urmăririi silite. Prin urmare, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită și-a clarificat înțelesul în practica instanțelor, acestea stabilind, în marea lor majoritate, aceeași interpretare.

Pe de altă parte, se reține că doctrina apărută după adoptarea noului **Cod de procedură civilă** este constantă în a afirma că instituirea unui sechestrului asigurător nu poate constitui un impediment la inițierea și/sau continuarea executării silite, indiferent de materia în care acesta a fost instituit.

Existența unei practici cristalizate în timp a instanțelor și orientarea majoritară a jurisprudenței spre o anumită interpretare a normelor analizate, coroborate cu argumentele oferite de doctrină, fac ca, pe de o parte, chestiunea de drept supusă dezbaterii să își piardă caracterul de noutate în sensul art. 519 din Codul de procedură civilă, iar pe de altă parte, ca problema de drept să nu mai prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile. Prin utilizarea mecanismului de interpretare a legilor se poate realiza cu ușurință, așa cum de altfel au procedat majoritatea instanțelor naționale, interpretarea normelor ce fac obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Analizând practica judiciară depusă în susținerea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii, se constată existența în continuare a unei practici neunitare pe această chestiune de drept.

Astfel, prin decizia nr. 762/15.10.2015, pronunțată de Tribunalul Sibiu în dosarul nr. 10919/306/2014, s-a reținut că, în interpretarea art. 711 și urm. din noul Cod de procedură civilă, existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal, asupra unor bunuri ale unor persoane fizice sau juridice nu determină suspendarea sau anularea actelor al cărui drept de ipotecă asupra aceluiași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal. Se apreciază că o măsură asiguratorie penală durează de regulă până la soluționarea definitivă a cauzei, însă nu poate bloca executarea unui drept de creanță care are caracter cert stabilit printr-o hotărâre judecătorească.

Se apreciază că indisponibilizarea, dispusă în temeiul art. 249 din Codul de procedură penală, presupune suspendarea temporară a dreptului de dispoziție a proprietarului, ceea ce nu se identifică, sub nici o formă, cu noțiunea de inalienabil (termen utilizat în limbajul juridic pentru a da expresie interdicției de înstrăinare a unui bun sau a unui drept subiectiv prin acte juridice de drept civil) sau cu noțiunea de insesizabil (bun sau drept patrimonial care nu este susceptibil să fie urmărit pe cale silită de către creditorii titularului său, pentru recuperarea creanțelor pe care aceștia le au împotriva respectivului titular).

Așadar, indisponibilizarea este o măsură ce vine să protejeze bunul, prin împiedicarea proprietarului (în cazul analizat învinuitului sau inculpatului) să-l distrugă ori să-l înstrăineze în scopul de a-și micșora patrimoniul în eventualitatea în care acesta ar trebui să execute o obligație sau să răspundă pentru repararea unui prejudiciu.

Măsura este de natură a împiedica subiectul pasiv al măsurii, respectiv debitorul proprietar al bunului sechestrat să-și diminueze activul patrimonial prin fapta proprie, în eventualitatea unei executări silite ulterioare. Însă, indisponibilizarea nu are ca scop și nu presupune că bunul nu poate fi executat silit, întrucât, ca efect al instituirii măsurii asigurătorii, în mod indubitabil, acesta nu a fost declarat inalienabil sau insesizabil.

Se mai reține că creditoarea ipotecară are o creanță certă, deci este titulara unui bun în sensul art. 1 Protocolul nr. 1 adițional la CEDO, iar dreptul său de proprietate trebuie apărat și protejat și că împiedicarea executării silite ar încălca și prevederile art. 6 CEDO, conform căruia așa cum a stabilit Curtea Europeană a Drepturilor Omului, executarea unei hotărâri judecătorești face parte din noțiunea de „proces”, iar dreptul de acces la justiție ar fi iluzoriu

dacă ordinea juridică internă ar permite ca o hotărâre definitivă să rămână fără efecte în detrimentul unei părți.

S-a mai reținut și faptul că creanța ipotecară are prioritate, chiar și în ipoteza în care părțile vătămate au un drept de creanță împotriva proprietarului imobilului, dat fiind faptul că aceștia sunt creditori chirografari și își vor satisface pretențiile în măsura în care va mai rămâne ceva din acel bun.

În același sens este și decizia nr. 1022A/28.09.2015, pronunțată de Tribunalul Brașov în dosarul nr. 23267/197/2013, decizia nr. 3461A din 26.09.2016 pronunțată de Tribunalul București în dosarul nr. 23588/303/2015.

În sens contrar este decizia nr. 85/6.02.2017 pronunțată de Tribunalul Sibiu în dosarul nr. 216/306/2016, în care se reține că bunul sechestrat este supus prevederilor art. 813 alin. 4 Cod procedură civilă, conform căruia nu sunt supus urmării silite imobilele declarate neurmăribile în cazurile prevăzute de lege, că prevederea legală a interdicției urmării bunului este tocmai art. 249 din Codul de procedură penală, astfel că executarea silită s-a făcut cu nerespectarea prevederilor art. 704 Cod de procedură civilă.

Soluții de admitere a contestațiilor la executare și de anulare a actelor de executare au fost pronunțate și prin decizia nr. 379A/14.03.2016 pronunțată de Tribunalul Cluj în dosarul nr. 12710/211/2015, încheierea din 9.10.2015 pronunțată de Judecătoria Giurgiu în dosarul nr. 45909/299/2015, sentința civilă nr. 3544/17.11.2015 pronunțată de Judecătoria Călărași în dosarul nr. 5304/202/2015. Considerentele enunțate în sprijinul acestei soluții sunt în sensul că executarea silită a fost pornită de executorul judecătoresc fără a se ține seama de existența sechestrului asigurător penal, care nu a fost ridicat pe calea prevăzută de lege - art. 250 din Codul de procedură penală, astfel că, prin declanșarea procedurii de executare silită și prin întocmirea actelor de executare, executorul judecătoresc a nesocotit existența în ordinea juridică a actelor procesual penale prin care a fost instituită și menținută această măsură.

S-a reținut că măsurile asigurătorii penale constituie măsuri procesuale cu caracter real, întrucât, pe perioada activității lor, au ca efect indisponibilizarea bunurilor asupra cărora au fost instituite și împiedică încheierea oricărui act juridic civil având ca obiect înstrăinarea acestora, inclusiv executarea silită, efectul de indisponibilizare răsfrângându-se asupra întregii situații (realități) juridice a bunului, inclusiv asupra oricărei sarcini a terților cu privire la acesta.

S-a mai reținut că interesul ocrotit de sechestrul asigurător penal este unul general, al societății, spre deosebire de ipotecă și gaj, care sunt instituite convențional, pentru protejarea unui singur creditor în raport de actele debitorului care îi pot vătăma interesele. Se reține că până când sechestrul asigurător nu este ridicat de organul judiciar penal competent nu poate fi inițiată nici o altă procedură judiciară cu privire la bunul respectiv, întrucât acesta ar fi scos de sub efectul de indisponibilizare pe o cale neprevăzută de lege.

Colegiul, analizând chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării sale, precum și referatul întocmit, constată că practica cu privire la problema de drept vizată continuă să fie neunitară și după publicarea deciziei nr. 8/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În acest context se apreciază că se impune recurgerea la un mecanism mai ferm pentru unificarea practicii judiciare în acest domeniu, respectiv pronunțarea unei decizii în interesul legii, fiind îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 515 din Codul de procedură civilă.

Față de cele ce preced, Colegiul urmează să solicite Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept analizate, soluționate diferit de instanțele judecătorești.

În temeiul 514 Cod procedură civilă;

În unanimitate de voturi;

HOTĂRĂȘTE

Art.1.- Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău solicită Î.C.C.J. să se pronunțe cu privire la problema de drept cu care a fost sesizat de B.R.D. Group Societe Generale, cu sediul în București, B-dul Ion Mihalache nr.1-7, sector 1, București, respectiv:

- „dacă în interpretarea art.712 și urm. din Codul de procedură civilă existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice:

a) suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra aceluiași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal?;

b) determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat?

Art.2.- Prezenta hotărâre se va înainta Înaltei Curți de Casație și Justiție împreună cu întreaga documentație.

Data în ședința din 28 septembrie 2017.

A.F.ex.1
29/29 sept.

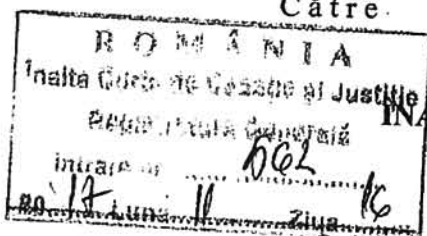
ROMÂNII

CURTEA DE APEL I

Cabinetul Președintelui

Către

INALTA CURTE DE CASAȚIE Ș

În temeiul dispozițiilor art. 21 alin. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.1375/201 și pct. II.7 din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 725/2015, vă solicităm să vă pronunțați asupra unei probleme de drept soluționate diferit de instanțele judecătorești, respectiv, „Dacă în interpretarea dispozițiilor art. 712 și urm. din Codul de procedură civilă raportat la art. 163 alin. 1 din Codul de procedură penală din 1968, respectiv art. 249 alin. 1 și 2 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și la art. 261 Cod penal, existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice:

a. suspendă executarea silită începută de un creditor ipotecar, al cărui drept de ipotecă asupra bunurilor sechestrate a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal;

b. determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor ipotecar.”

Vă înaintăm, alăturat, copia hotărârii colegiului de conducere al Curții de Apel Brașov nr. 236/13 octombrie 2017 și materialul constituit în legătură cu chestiunea de drept ce face obiectul sesizării, respectiv:

I. 1. Adresa nr. 3869/4 septembrie 2017 a Curții de Apel Alba Iulia însoțită de adresa nr. 3869/1 septembrie 2017 a Curții de Apel Alba Iulia – Secția I Civilă; adresa nr. 405/34/29 august 2017 a Tribunalului Sibiu, decizia nr. 763/15 octombrie 2015 pronunțată de Tribunalul Sibiu – Secția I Civilă, în dosarul nr. 18699/306/2013;

2. Adresa nr. 2886/I/A/33/1 septembrie 2017 a Curții de Apel Bacău însoțită de adresa nr. 4226/34A/I/2017 din 30 august 2017 a Tribunalului Neamț; încheierea din 9 februarie 2017 și decizia civilă nr. 327/23 februarie 2017 din dosarul nr. 931/279/2016 al Tribunalului Neamț -

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrării datelor cu caracter personal 4379
Brașov, Bd. Eroilor nr.5,

Tel:0268/41.37.41; fax:0268/47.51.46; e-mail: cabrasov@just.ro

Secția I Civilă, adresa nr. 931/279/2016 din 3 martie 2017 a Tribunalului Neamț – Secția I Civilă; decizia nr. 8/27 aprilie 2015 emisă de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept; adresa nr. 4890/I/A/34 din 1 septembrie 2017 a Tribunalului Bacău;

3. Adresa nr. 3858/22/18 septembrie 2017 a Curții de Apel Constanța;

4. Adresa nr. 5069/4 septembrie 2017 a Curții de Apel Cluj însoțită de sentința civilă nr. 9323/13 octombrie 2015 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, în dosarul nr.12711/211/2015; decizia civilă nr. 380/A/14 martie 2016 pronunțată de Tribunalul Specializat Cluj, în dosarul nr. 12711/211/2015; sentința civilă nr. 9608/19 octombrie 2015 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca – Secția Civilă, în dosarul nr. 12710/211/2015, decizia civilă nr. 379/A/14 martie 2016 pronunțată de Tribunalul Specializat Cluj, în dosarul nr. 12710/211/2015; sentința civilă nr. 12339/22 decembrie 2015 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca – Secția Civilă, în dosarul nr. 12712/211/2015; decizia civilă nr. 696/10 iunie 2016 pronunțată de Tribunalul Specializat Cluj, în dosarul nr. 12712/211/2015; sentința civilă nr. 2514/10 martie 2016 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, în dosarul nr. 19309/211/2015; decizia civilă nr. 1047/A/31 octombrie 2016 pronunțată de Tribunalul Specializat Cluj, în dosarul nr. 19309/211/2015; decizia civilă nr. 734/R/3 aprilie 2014 pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția I Civilă, în dosarul nr. 703/182/2013; Decizia nr. 8/25 aprilie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în dosarul nr. 294/1/2015; Decizia nr. 20/2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în dosarul nr. 4025/1/2016;

5. Adresa nr. 34315 din 6 septembrie 2017 a Curții de Apel Craiova însoțită de referatul întocmit de Președintele Secției I Civile a Curții de Apel Craiova și referatul întocmit de Președintele Secției a II-a Civile din cadrul Curții de Apel Craiova;

6. Adresa nr. 4522/I/A/22/31 august 2017 a Curții de Apel Galați;

7. Adresa nr. 4972/A/2017 din 4 septembrie 2017 a Curții de Apel Iași însoțită de decizia civilă nr. 615/26 aprilie 2016 pronunțată de Tribunalul Iași – Secția I Civilă, în dosarul nr. 25087/245/2014;

8. Adresa nr. 3066/22/A/2017 din 4 septembrie 2017 a Curții de Apel Oradea;

9. Adresa nr. 10/A/7 septembrie 2017 a Curții de Apel Pitești însoțită de adresa nr. 400 din 24 august 2017 a Tribunalului Argeș;

10. Adresa nr. 5288/A/2017 din 4 septembrie 2017 a Curții de Apel Ploiești – Secția I Civilă însoțită de adresa nr. 5288/A/10.08.2017 a Curții de Apel Ploiești - Secția I Civilă; sentința nr. 11137/27 octombrie 2015 pronunțată de Judecătoria Buzău, în dosarul nr. 11398/200/2015; decizia nr. 277/2 martie 2016 pronunțată de Tribunalul Buzău – Secția I Civilă, în dosarul nr. 11398/200/2015;

11. Adresa nr. 3512/A/2017 din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Suceava însoțită de adresa nr. 274/A din 11 septembrie 2017 a Judecătoriei Botoșani; sentința civilă nr. 2639/26 mai 2017 pronunțată de Judecătoria Botoșani – Secția Civilă, în dosarul 12819/193/2016, însoțită de încheierile din 5 mai 2017 și 19 mai 2017; sentința civilă nr. 3419/6 iulie 2017 pronunțată de Judecătoria Botoșani, în dosarul nr. 2151/193/2017, însoțită de încheierile din 14 iunie 2017 și 29 iunie 2017;

12. Adresa nr. 2211/4 septembrie 2017 a Curții de Apel Târgu Mureș;

13. Adresa nr. 1379/A/28 august 2017 a Curții de Apel Timișoara însoțită de adresa nr. 437/A/10 august 2017 a Tribunalului Timiș; adresa nr. 548/C/23 august 2017 a Tribunalului Caraș-Severin; adresa nr. 3200/Ad/28 august 2017 a Tribunalului Arad; sentința civilă nr. 223/15 aprilie 2016 pronunțată de Judecătoria Ineu, în dosarul nr. 1372/246/2015; decizia civilă nr. 346/13 martie 2013 pronunțată de Tribunalul Arad, în dosarul nr. 14525/55/2012; decizia civilă nr. 758/10 septembrie 2014 pronunțată de Tribunalul Arad – Secția I Civilă, în dosarul nr.

3133/55/2014; decizia civilă nr. 521/28 aprilie 2015 pronunțată de Tribunalul Arad, în dosarul nr. 13523/55/2014.

II. Cererea adresată de BRD – Groupe Societe Generale S.A. însoțită de documentele prevăzute în opisul alăturat.

Cu deosebită considerație,

Președintele Curții de Apel Brașov
Judecător Elena Barbu

Întocmit,
Președintele Secției civile
Mihail Lohănel

CURTEA DE APEL BRAȘOV
Colegiul de conducere

HOTĂRÂREA nr. 236
emisă astăzi, 13 octombrie 2017

Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov, convocat și întrunit în ședința din 13 octombrie 2017 în conformitate cu dispozițiile art. 7 alin. 1 lit. q și art. 23 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015, a luat în dezbateră punctul 3 al ordinii de zi, respectiv, *propunerea președintelui secției civile privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii, urmare cererii adresate de BRD – Groupe Societe Generale S.A.*

Constată că prin referatul formulat, înregistrat sub nr. 2106/33/28.09.2017, se solicită colegiului de conducere ca în temeiul prevederilor art. 514 din Codul de procedură civilă, coroborat cu art. 21 alin. 2 din Hotărârea C.S.M. nr. 1375/2015 și pct. II.7 din Hotărârea C.S.M. nr. 725/2015, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție pentru declararea unui recurs în interesul legii asupra următoarei probleme de drept soluționate diferit de instanțele judecătorești: *„Dacă în interpretarea dispozițiilor art. 712 și urm. din Codul de procedură civilă raportat la art. 163 alin. 1 din Codul de procedură penală din 1968, respectiv art. 249 alin. 1 și 2 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și la art. 261 Cod penal, existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice:*

a) suspendă executarea silită începută de un creditor ipotecar, al cărui drept de ipotecă asupra bunurilor sechestrate a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal;

b) determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor ipotecar.”

Problema de drept ce a creat divergență de practică judiciară vizează întinderea și natura efectelor pe care le au măsurile asigurătorii înființate în cadrul procesului penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice și repercusiunile acestora asupra executării silite începută anterior de un creditor ipotecar al cărui drept este opozabil terților, modul în care sechestrul asiguratoriu penal interferează cu actele de executare silită întocmite într-o astfel de executare.

Dispoziții legale incidente:

Lege nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă:

„Art. 712 - Obiectul contestației

(1) Împotriva executării silite, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare. De asemenea, se poate face contestație la executare și în cazul în care executorul judecătoresc refuză să efectueze o executare silită sau să îndeplinească un act de executare silită în condițiile legii.

(2) Dacă nu s-a utilizat procedura prevăzută la art. 443, se poate face contestație și în cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu.

(3) De asemenea, după începerea executării silite, cei interesați sau vătămați pot cere, pe calea contestației la executare, și anularea încheierii prin care s-a admis cererea de încuviințare a executării silite, dacă a fost dată fără îndeplinirea condițiilor legale.

(4) Împărțirea bunurilor proprietate comună pe cote-părți sau în devălmășie poate fi hotărâtă, la cererea părții interesate, și în cadrul judecării contestației la executare”.

„Art. 719 - Suspendarea executării

(1) Până la soluționarea contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită, la solicitarea părții interesate și numai pentru motive temeinice, instanța competentă poate suspenda executarea. Suspendarea se poate solicita odată cu contestația la executare sau prin cerere separată.

(2) Pentru a se dispune suspendarea, cel care o solicită trebuie să dea în prealabil o cauțiune, calculată la valoarea obiectului contestației, după cum urmează:

- a) de 10%, dacă această valoare este până la 10.000 lei;
- b) de 1.000 lei plus 5% pentru ceea ce depășește 10.000 lei;
- c) de 5.500 lei plus 1% pentru ceea ce depășește 100.000 lei;
- d) de 14.500 lei plus 0,1% pentru ceea ce depășește 1.000.000 lei.

(3) Dacă obiectul contestației nu este evaluabil în bani, cauțiunea va fi de 1.000 lei, în afară de cazul în care legea dispune altfel.

(4) Suspendarea executării este obligatorie și cauțiunea nu este necesară dacă:

1. hotărârea sau înscrisul care se execută nu este, potrivit legii, executoriu;
2. înscrisul care se execută a fost declarat fals printr-o hotărâre judecătorească dată în prima instanță;
3. debitorul face dovada cu înscris autentic că a obținut de la creditor o amânare ori, după caz, beneficiază de un termen de plată.

(5) Dacă bunurile urmărite sunt supuse pieirii, degradării, alterării sau deprecierei, se va suspenda numai distribuirea prețului obținut din valorificarea acestor bunuri.

(6) Asupra cererii de suspendare instanța, în toate cazurile, se pronunță prin încheiere, chiar și înaintea termenului fixat pentru judecarea contestației. Părțile vor fi întotdeauna citate, iar încheierea poate fi atacată, în mod separat, numai cu apel sau, dacă este pronunțată de curtea de apel, numai cu recurs, în termen de 5 zile de la pronunțare pentru partea prezentă, respectiv de la comunicare pentru cea lipsă.

(7) Dacă există urgență și dacă, în cazurile prevăzute la alin. (2), respectiv alin. (3), s-a plătit cauțiunea, instanța poate dispune, prin încheiere și fără citarea părților, suspendarea provizorie a executării până la soluționarea cererii de suspendare. Încheierea nu este supusă niciunei căi de atac. Cauțiunea depusă potrivit prezentului alineat rămâne indisponibilizată chiar dacă cererea de suspendare provizorie este respinsă și este deductibilă din cauțiunea finală stabilită de instanță, dacă este cazul.

(8) Încheierea prin care s-a dispus suspendarea executării silite se comunică din oficiu și de îndată executorului judecătorească”.

„Art. 720 - Efectele soluționării contestației

(1) Dacă admite contestația la executare, instanța, ținând seama de obiectul acesteia, după caz, va îndrepta ori anula actul de executare contestat, va dispune anularea ori încetarea executării înseși, va anula ori lămuri titlul executoriu.

(2) De asemenea, dacă prin contestația la executare s-a cerut de către partea interesată împărțirea bunurilor proprietate comună, instanța va hotărî și asupra împărțelii acestora, potrivit legii.

(3) În cazul respingerii contestației, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării, iar când contestația a fost exercitată cu reacredință, el va fi obligat și la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei.

(4) Hotărârea de admitere sau de respingere a contestației, rămasă definitivă, va fi comunicată, din oficiu și de îndată, și executorului judecătorească”.

(5) Dacă contestația este admisă, executorul judecătoresc este obligat să se conformeze măsurilor luate sau dispuse de instanță.

(6) Atunci când contestația a fost respinsă, suma reprezentând cauțiunea depusă rămâne indisponibilizată, urmând a servi la acoperirea creanțelor arătate la alin. (3) sau a celor stabilite prin titlul executoriu, după caz, situație în care se va comunica executorului și recipisa de consemnare a acestei sume.

(7) În cazul în care constată refuzul nejustificat al executorului de a primi ori de a înregistra cererea de executare silită sau de a îndeplini un act de executare silită ori de a lua orice altă măsură prevăzută de lege, instanța de executare va putea obliga executorul, prin aceeași hotărâre, la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei, precum și, la cererea părții interesate, la plata de despăgubiri pentru paguba astfel cauzată.

(8) În situația prevăzută la alin. (7), instanța va solicita încheierea prevăzută la art. 665 alin. (1) sau, după caz, actul care constată refuzul executorului judecătoresc de a primi ori de a înregistra cererea de executare silită, de a îndeplini un act de executare silită ori de a lua altă măsură prevăzută de lege.”

Codul de procedură penală al României, publicat în Buletinul Oficial nr. 145 - 146 din 12 noiembrie 1968, republicat în M. OF. nr.78 din 30 aprilie 1997.

„Art. 163 - Măsurile asigurătorii

Măsurile asigurătorii se iau în cursul procesului penal de procuror sau de instanța de judecată și constau în indisponibilizarea, prin instituirea unui sechestru, a bunurilor mobile și imobile, în vederea confiscării speciale, a reparării pagubei produse prin infracțiune, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii.”

Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală.

„Art. 249 - Condițiile generale de luare a măsurilor asigurătorii

(1) Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecății, poate lua măsuri asigurătorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.

(2) Măsurile asigurătorii constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestru asupra acestora”.

Legea nr. 286/2009 privind Codul penal

„Art. 261 - Sustragerea de sub sechestru

(1) Sustragerea unui bun care este legal sechestrat se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Dacă fapta a fost săvârșită de custode, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 2 ani sau amenda.”

În fapt, în cadrul contestațiilor la executare formulate în temeiul dispozițiilor art. 712 Cod procedură civilă s-a invocat de către unități din cadrul Ministerului Public, în scopul suspendării executării silite începută de un creditor ipotecar al cărui drept de ipotecă asupra bunurilor sechestrate a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal și al anulării actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra acelorași bunuri, existența unor astfel de măsuri instituite în cadrul procesului penal cu privire la bunurile debitorului ca motiv de împiedicare a executării silite începută anterior de un creditor ipotecar.

La nivelul Curții de Apel Brașov – secția civilă problema de drept care a generat practica divergentă nu s-a ivit în mod direct, întrucât competența de soluționare a contestațiilor la executare în materie civilă îi aparține judecătoriei în primă instanță și tribunalului ca instanță de apel, care este singura cale de atac prevăzută de lege în această

materie (art.718 alin.1 Cod procedură civilă), dar s-a manifestat în cadrul instanțelor din raza sa de competență.

Se remarcă faptul că prin decizia nr. 8/2015 din 27 aprilie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în dos. nr. 294/1/2015 s-a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu - Secția I civilă, prin încheierea pronunțată în data de 23 decembrie 2014 în dosarul nr. 18699/306/2013, aflat pe rolul acestei instanțe, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 711 și următoarele din Codul de procedură civilă, întrucât s-a constatat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 Cod procedură civilă, în temeiul art. 521 alin. (1) Cod procedură civilă.

Prin această hotărâre s-a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu - Secția I civilă în dosarul nr. 18699/306/2013, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: în aplicarea art. 711 și următoarele din Codul de procedură civilă, existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice:

a) suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra acelorași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal?

b) determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra acelorași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat?

În considerentele deciziei instanța supremă a reținut, printre altele, că:

„Din studierea jurisprudenței puse la dispoziție de curțile de apel se observă că instanțele au pe rol cauze similare de o bună perioadă de timp, pronunțând în această materie hotărâri definitive. În acest moment, practica este orientată majoritar către același gen de soluție. Astfel, hotărârile judecătorești aflate la dosar cuprind, în cele mai multe cazuri, soluția de respingere a contestațiilor la executare formulate de parchet, reținându-se, în principal, că o măsură asiguratorie instituită într-un dosar penal nu poate constitui un impediment la inițierea sau continuarea executării silite, iar creanța ipotecară are prioritate chiar și în ipoteza în care o parte vătămată ar avea un drept de creanță împotriva proprietarului imobilului supus urmăririi silite.

Prin urmare, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită și-a clarificat înțelesul în practica instanțelor, acestea stabilind, în marea lor majoritate, aceeași interpretare.

Pe de altă parte, doctrina apărută după adoptarea noului Cod de procedură civilă este constantă în a afirma că instituirea unui sechestrului asigurător nu poate constitui un impediment la inițierea și/sau continuarea executării silite, indiferent de materia în care acesta a fost instituit.

Existența unei practici cristalizate în timp a instanțelor și orientarea majoritară a jurisprudenței spre o anumită interpretare a normelor analizate, coroborate cu argumentele oferite de doctrină, fac ca, pe de o parte, chestiunea de drept supusă dezbaterii să își piardă caracterul de noutate în sensul art. 519 din Codul de procedură civilă, iar pe de altă parte, ca problema de drept să nu mai prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile. Prin utilizarea mecanismului de interpretare a legilor se poate realiza cu ușurință, așa cum de altfel au procedat majoritatea instanțelor naționale, interpretarea normelor ce fac obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel încât scopul procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile - care este acela de a da dezlegări asupra unor probleme veritabile și dificile de drept - nu este atins în prezenta cauză.”

Verificând însă întreaga documentație înaintată de curțile de apel din țară la solicitarea președintelui secției civile a Curții de Apel Brașov privind dezbaterea acestei probleme de drept, colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov constată că și ulterior pronunțării deciziei menționate a I.C.C.J. s-a menținut practica neunitară la nivelul

curților de apel, ceea ce justifică aplicarea dispozițiilor art. 514 și 515 Cod procedură civilă, practica instanțelor continuând să fie neunitară.

Relativ la decizia nr. 8/27.04.2014 a I.C.C.J. – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în jurisprudența ulterioară acesteia, s-a reținut că nu sunt obligatorii pentru instanțe considerentele sale „de vreme de prin decizia menționată s-a respins ca inadmisibilă sesizarea pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, iar față de dispozițiile art. 521 alin. 1 Cod procedură civilă, numai în cazul în care se dă o dezlegare asupra chestiunilor de drept, aceasta este obligatorie pentru instanțe de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României Partea I, rezultând așadar că în cazul în care se respinge sesizarea pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, nu se dă nici o dezlegare a unor chestiuni de drept care să fie obligatorie pentru instanțe.” (dec. civ. nr.379/14 martie 2016 a Tribunalului Specializat Cluj).

În problema juridică expusă se conturează două opinii:

1. Într-o primă orientare, majoritară, s-a apreciat că o contestație la executare formulată de parchet, întemeiată pe existența unor măsuri asigurătorii înființate într-un proces penal, nu poate fi admisă, întrucât o astfel de măsură nu constituie un impediment la inițierea sau continuarea executării silite. Cauzele privind suspendarea legală a executării silite sunt expres și limitativ prevăzute de lege, iar printre acestea nu se regăsește cel privind instituirea unui sechestrul penal.

Argumentele care stau la baza acestei opinii sunt următoarele:

a) sechestrul asigurătoriu indisponibilizează bunul asupra căruia a fost instituit, nu îl scoate din circuitul civil, iar bunul nu devine insesizabil;

b) creanța ipotecară are prioritate chiar și în ipoteza în care o parte vătămată ar avea un drept de creanță împotriva proprietarului imobilului supus urmăririi silite;

c) nu se poate pune problema aplicării principiului „penalul ține în loc civilul”, întrucât, conform art.27 și art.28 din Noul Cod de procedură penală, acest principiu vizează existența pe rolul instanțelor judecătorești a două cauze, una civilă și una penală, având ca obiect recuperarea unui prejudiciu produs printr-o faptă penală, caz în care soarta cauzei civile va depinde de soluția ce urmează a fi pronunțată în cea penală sub aspectul existenței faptei, a persoanei care a săvârșit-o și a vinovăției acesteia;

d) scopul instituirii măsurii asigurătorii penale se limitează la apărarea creditorului de faptele frauduloase ale debitorului său care are calitatea de învinuit/inculpat, nu indisponibilizează bunul în mod absolut, în defavoarea altor creditori;

e) ipoteza interesului general, obștesc ocrotit prin instituirea sechestrului asigurătoriu penal, prioritar în raport cu cel privat al creditorului ipotecar, este eronată;

f) instituirea de măsuri asigurătorii penale nu naște în patrimoniul statului, ca potențial creditor, un drept de preferință față de alți creditori decât în condițiile și în limitele stabilite de legislația în vigoare, conform art.2328 Cod civil, art.153 din Legea nr.71/2011;

g) executarea silită este una dintre etapele procesului civil or, creditorul ipotecar care are dreptul de creanță recunoscut printr-un titlu executoriu beneficiază de un bun în sensul art.1 din Primul Protocol adițional la Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar dreptul său asupra bunului trebuie respectat;

În sensul acestei opinii au fost pronunțate următoarele hotărâri:

Curtea de Apel Alba Iulia

- Sentința civilă nr. 5636/2014 a Judecătoriei Sibiu, definitivă ca urmare a respingerii recursului prin decizia civilă nr. 845/2015 a Tribunalului Sibiu

- Sentința civilă nr. 2383/2014 a Judecătoriei Sibiu, definitivă ca urmare a respingerii recursului prin decizia civilă nr. 763/2015 a Tribunalului Sibiu

- Sentința civilă nr. 6402/2014 a Judecătoriei Sibiu, definitivă ca urmare a respingerii recursului prin decizia civilă nr. 762/2015 a Tribunalului Sibiu

- Decizia civilă nr. 764/2015 a Tribunalului Sibiu – Secția Civilă

- Sentința civilă nr. 3054/2011 a Judecătoriei Alba Iulia

Curtea de Apel Bacău

- Decizia civilă nr. 327/2017 a Tribunalului Neamț – Secția I Civilă

Curtea de Apel Brașov

- Sentința civilă nr. 1091/2014 a Judecătoriei Zărnești

- Decizia civilă nr. 1022/2015 a Tribunalului Brașov

- Sentința civilă nr. 573/2014 a Judecătoriei Zărnești

Curtea de Apel București

- Decizia civilă nr. 221A/2013 a Tribunalului Ilfov – Secția Civilă

- Decizia civilă nr. 3461/2016 a Tribunalului București – Secția a V-a Civilă

- Sentința civilă nr. 1308/2016 a Judecătoriei Cornetu

Curtea de Apel Cluj Napoca

- Încheierea nr. 35/C/15.02.2014 a Judecătoriei Șimleul Silvaniei

- Încheierea nr. 8012/CC/20.10.2014 a Judecătoriei Bistrița

- Sentința civilă nr. 2409/2016 a Judecătoriei Turda

- Decizia civilă nr. 696/2016 a Tribunalului Specializat Cluj

Curtea de Apel Constanța

- Sentința civilă nr. 11530/2013 a Judecătoriei Constanța

Curtea de Apel Craiova

- Sentința civilă nr. 3685/2016 a Judecătoriei Drobeta Turnu – Severin

Curtea de Apel Galați

- Sentința civilă nr. 1270/2014 a Judecătoriei Brăila – Secția Civilă

Curtea de Apel Iași

- Sentința civilă nr. 18136/2011 a Judecătoriei Iași – Secția Civilă

- Decizia civilă nr. 615/2016 a Tribunalului Iași

Curtea de Apel Ploiești

- Sentința civilă nr. 11137/2015 a Judecătoriei Buzău, rămasă definitivă ca urmare a respingerii apelului prin decizia civilă nr. 277/2016 a Tribunalului Buzău

Curtea de Apel Suceava

- Sentința civilă nr. 5424/2013 a Judecătoriei Suceava – Secția Civilă

Curtea de Apel Timișoara

- Decizia civilă nr. 488/2014 a Tribunalului Arad – Secția Civilă;

- Decizia civilă nr. 758/2014 a Tribunalului Arad – Secția Civilă

2. Într-o a doua orientare jurisprudențială, minoritară, au fost admise contestațiile la executare formulate de către parchet în situații de același gen.

În motivarea acestei opinii s-au reținut, în esență, următoarele:

a) sechestrul asigurator instituit în procesul penal are ca efect indisponibilizarea bunului imobil, care este scos din circuitul civil pe durata procesului penal și nu poate fi urmărit silit la cererea unui creditor ipotecar, executarea silită în favoarea creditorului ipotecar oprindu-se în prezența sechestrului asiguratoriu instituit în procesul penal, fapt prevăzut imperativ de Codul de procedură penală prin art.163;

b) prin înscrierea sechestrului asiguratoriu penal în cartea funciară efectul de indisponibilizare devine opozabil erga omnes;

c) interesul ocrotit de acest tip de sechestr este unul general, al societății;

d) sechestrul asiguratoriu penal poate fi contestat exclusiv pe calea procedurală prevăzută de art. 250 Cod procedură civilă, ce are caracter special față de procedura reglementată de Codul de procedură civilă;

e) în cazul în care nu s-a urmat această procedură specială actele de executare pot fi efectuate doar după soluționarea definitivă a cauzei penale.

În sensul acestei opinii au fost pronunțate următoarele hotărâri:

Curtea de Apel Alba Iulia

- Decizia nr. 96/2015 a Tribunalului Sibiu – Secția Civilă

- Decizia nr. 85/2017 a Tribunalului Sibiu – Secția Civilă

- Încheierea civilă nr. 821/2015 a Judecătoriei Deva

Curtea de Apel Brașov

- Sentința civilă nr.16403/2013 a Judecătoriei Brașov – Secția Civilă

- Sentința civilă nr.15722/2013 a Judecătoriei Brașov – Secția Civilă

- Încheierea pronunțată de către Judecătoria Zărnești la data de 29.09.2014 în dosarul civil nr. 350/338/2014

- Încheierea pronunțată de către Judecătoria Zărnești la data de 26.03.2014 în dosarul civil nr. 349/338/2014

- Decizia civilă nr.623/R/2014 a Tribunalului Brașov – Secția Civilă

Curtea de Apel București

- Decizia civilă nr.258/2015 a Tribunalului Teleorman – Secția Civilă

- Încheiere din data de 27.09.2016 a Judecătoriei Călărași, dosarul civil nr. 5285/202/2016

- Încheiere din data de 07.12.2016 a Judecătoriei Sectorului 3 – Secția Civilă, dosarul civil nr. 22396/301/2016

- Încheierea din data de 09.10.2015 a Judecătoriei Giurgiu, dosarul civil nr. 45909/299/2015

- Sentința civilă nr. 8422/2015 a Judecătoriei Sectorului 5 – Secția Civilă

- Decizia civilă nr. 2089/2016 a Tribunalului București

Curtea de Apel Cluj Napoca

- Decizia civilă nr. 379/2016 a Tribunalului Specializat Cluj

- Decizia civilă nr. 380/2016 a Tribunalului Specializat Cluj

- Decizia civilă nr. 1047/2016 a Tribunalului Specializat Cluj

Curtea de Apel Constanța

- Încheierea nr. 3281/2017 a Judecătoriei Constanța

- Încheierea nr. 3282/2017 a Judecătoriei Constanța

Curtea de Apel Galați

- Încheierea din data de 21.09.2016 pronunțată de către Judecătoria Brăila în dosarul civil nr. 11192/196/2016

Curtea de Apel Iași

- Decizia civilă nr.399/2012 a Tribunalului Iași – Secția Civilă

- Încheierea din data de 08.03.2016 pronunțată de către Judecătoria Focșani în dosarul civil nr. 6455/231/2015

Curtea de Apel Ploiești

- Încheierea din data de 12.03.2015 a Judecătoriei Mizil, dosarul civil nr. 526/259/2015;

- Sentința civilă nr. 1451/2014 a Judecătoriei Vălenii de Munte

Curtea de Apel Târgu Mureș

- Sentința civilă nr. 2721/2011 a Judecătoriei Odorheiu – Secuiesc

Curtea de Apel Timișoara

- Sentința civilă nr. 1172/2015 a Judecătoriei Arad

- Decizia civilă nr. 521/2015 a Tribunalului Arad – Secția Civilă;

- Sentința civilă nr. 223/2016 a Judecătoriei Ineu;

- Sentința civilă nr. 355/2016 a Judecătoriei Timișoara – Secția I Civilă

Punctul de vedere al Curții de Apel Brașov, Secția Civilă este în sensul opiniei majoritare mai sus expusă.

Din verificarea site-ului I.C.C.J. se constată că această chestiune nu a fost dezlegată anterior de către instanța supremă prin mecanismul instituit de art. 519 Cod procedură civilă, dimpotrivă, o sesizare formulată în acest sens fiind respinsă ca inadmisibilă prin decizia nr. 8/2015, jurisprudența instanțelor nu a fost unificată pe calea prevăzută de art. 514 și următoarele

Cod procedură civilă, iar la acest moment nu este înregistrată o cerere de recurs în interesul legii sau o cauză privind dezlegarea unor chestiuni de drept cu acest obiect.

Constatând astfel că există practică neunitară în ce privește interpretarea dispozițiilor art. 712 și următoarele din Codul de procedură civilă, raportat la art. 163 alin. 1 din Codul de procedură penală din 1968, respectiv art. 249 alin. 1 și 2 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și la art. 261 Cod penal,

Având în vedere dispozițiile art. 514 Cod procedură civilă și în temeiul prevederilor art. 19 alin. 1 lit. o din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea C.S.M. nr. 1375/2015,

Colegiul de Conducere al Curții de Apel Brașov, cu unanimitate de voturi,

HOTĂRĂȘTE :

Art. 1. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a se pronunța asupra unei probleme de drept soluționate diferit de instanțele judecătorești, în sensul interpretării dispozițiilor art. 712 și următoarele din Codul de procedură civilă, raportat la art. 163 alin. 1 din Codul de procedură penală din 1968, respectiv art. 249 alin. 1 și 2 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și la art. 261 Cod penal.

Data astăzi, 13 octombrie 2017.

Colegiul de conducere :

Judecător

șov

CONFORM CU
ORIGINALUL

ROMÂNIA

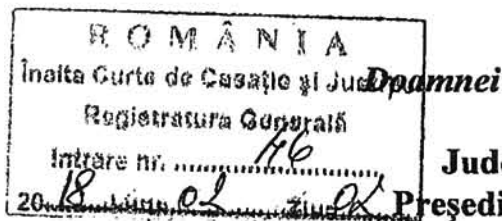
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

CABINETUL PREȘEDINTELUI

Adresa nr. 6/11839/C din data de 1 februarie 2018

Splaiul Independenței nr. 5, sectorul 4
E-mail: infocabuc@just.ro; relatiicab@just.ro
Web: <http://www.cab1864.eu>;
<http://noulportal.just.ro/>
Tel: (+4-021) 319.16.88;
Fax: (+4-021) 319.82.46
Operator de date cu caracter personal nr. 2933

Judecător IULIA CRISTINA TARCEA

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Stimată doamnă președinte,

În conformitate cu dispozițiile art. 514 Cod procedură civilă și ale art. 216 alin. (2) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, Colegiul de conducere al Curții de Apel București, prin Hotărârea nr. 212 din data de 8 octombrie 2017, reținând existența practicii neunitare referitoare la problema de drept vizând „interpretarea și aplicarea unitară a prevederilor art.712, art.701 alin.1 și art.813 alin.4 Cod procedură civilă coroborate cu art.249 Cod procedură penală în situația existenței unor măsuri asiguratorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice dacă acestea: a) suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra acelorași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asiguratorii din procesul penal; b) determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asiguratorii din procesul penal asupra acelorași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat”, pentru asigurarea unei interpretări și aplicări unitare a legii, a luat hotărârea de a vă solicita să vă pronunțați asupra acestei probleme de drept soluționată în mod diferit.

Totodată, potrivit dispozițiilor art. 516 alin. (10) Cod procedură civilă și art. 19 alin. (1) lit. k) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, vă comunicăm că doamna **judecător Iulia Craiu**, din cadrul Secției a VI-a civile a Curții de Apel București, a fost desemnată de către Colegiul de conducere al Curții de Apel București să susțină recursul în interesul legii, în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Față de cele menționate, vă înaintăm, alăturat, materialul întocmit, precum și copia conformă cu originalul a Hotărârii Colegiului de conducere al Curții de Apel București nr. 212 din data de 5 octombrie 2017, adresându-vă rugămintea să ne comunicați măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

Judecător ELISABETA ROȘU
Președintele Curtii de Apel București

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

CABINETUL PREȘEDINTELUI

Adresa nr. 5/11839/C din data de 01.02.2018

Splaiul Independenței nr. 5, sectorul 4
E-mail: infocabuc@just.ro; relatiicab@just.ro
Web: <http://www.cab1864.eu>;
<http://noulportal.just.ro/>
Tel: (+4-021) 319.16.88;
Fax: (+4-021) 319.82.46
Operator de date cu caracter personal nr. 2933

Către,

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Colegiul de Conducere al Curții de Apel București, în conformitate cu prevederile art.514-515 din Noul Cod de Procedură Civilă, formulăm prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În materie de civilă cu privire la *interpretarea și aplicarea unitară a prevederilor art.712, art.701 alin.1 și art.813 alin.4 Cod procedură civilă coroborate cu art.249 Cod procedură penală în situația existenței unor măsuri asiguratorii*

înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice dacă acestea:

a) suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra acelorași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asiguratorii din procesul penal;

b) determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asiguratorii din procesul penal asupra acelorași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat.

I. Problema de drept ce a generat practica neunitară.

În practica instanțelor din raza Curții de Apel București, investite cu soluționarea unor cereri având ca obiect suspendare a executării silite și contestație la executare, în situația existenței unor măsuri asiguratorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice, bunuri ce fac obiectul unor garanții instituie legal, anterior înființării măsurilor asiguratorii și opozabile terților, interpretarea și aplicarea prevederilor art.712, art.701 alin.1 și art.813 alin.4 Cod procedură civilă coroborate cu art.249 Cod procedură penală nu se realizează unitar, fiind pronunțate hotărâri diferite, după cum urmează:

Judecătorii din cadrul secțiilor civile ale Tribunalului București, Tribunalului Călărași, Tribunalului Ilfov, Tribunalului Ialomița, Judecătoriei Giurgiu, Judecătoriei Alexandria, Judecătoriei Roșiorii de Vede, Judecătoriei Turnu Măgurele, Judecătoriei Videle și Judecătoriei Zimnicea au apreciat că existența unei măsurii asiguratorii înființată într-un proces penal nu suspendă executarea silită începută de un creditor garantat și nu poate determina atragerea nulității actelor de executare ulterioare înființării măsurii asiguratorii. Această opinie a fost împărtășită și de judecătorii din cadrul Secțiilor a III-a și a VI-a Civile ale Curții de Apel București.

Judecătorii din cadrul Tribunalului Giurgiu, Tribunalului Teleorman, Judecătoriei Sectorului 1 și Judecătoriei Bolintin Vale au apreciat că măsura asiguratorie instituită de organul penal constituie un impediment în inițierea/continuarea unei executări silite demarate în baza unui titlu executoriu civil. Această opinie a fost împărtășită și de judecătorii din cadrul Secției a IV-a Civile a Curții de Apel București.

Aceste soluții au conturat existența unei practici neunitare în raza Curții de Apel București și au condus la pronunțarea unor soluții diferite în cererile având ca obiect contestație la executare și suspendarea executării silite, în funcție de opinia adoptată.

Menționam că unificarea practicii de către instanțele de control judiciar nu a fost posibilă deoarece, astfel cum rezultă din paragrafele anterioare, practica neunitară există și la nivelul instanțelor de control, respectiv al tribunalelor din raza Curții de Apel București, acestea având competența de a soluționa apelurile împotriva hotărârilor pronunțate de judecătoria în cererile formulate în materia executării silite. Opiniile exprimate de secțiile civile ale Curții de Apel București au numai caracter teoretic, curtea de apel, potrivit Noului Cod de Procedură Civilă, neavând competența de a soluționa cereri în materie de executare silită, însă denotă, de asemenea, existența unor opinii diferite.

II. Opiniile conturate în jurisprudența instanțelor din raza Curții de Apel București

Analizând soluțiile pronunțate de instanțele din raza Curții de Apel București reținem că s-au conturat două opinii, după cum urmează:

1. Unele instanțe au apreciat în sensul că măsurile asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal nu suspendă executarea silită și nici nu determină nulitatea actelor de executare efectuate de către un creditor garantat, a cărui garanție asupra acelorași bunuri a fost legal constituită și a devenit opozabilă terților anterior înființării măsurii asigurătorii. Principalele argumente în acest sens sunt:

Potrivit art.249 din Codul de procedură penală, măsurile asigurătorii se dispun în procesul penal *pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune*. Însă, nici acest text normativ și nici vreo altă prevedere legală nu instituie un drept de preferință în favoarea statului ori a persoanei prejudiciate prin infracțiune. În atare context, ordinea de preferință a creditorilor de a fi îndestulați din valorificarea bunului respectiv este cea reglementată de Codul civil (art.2326, art.2327, art.2345) și de Codul de procedură civilă (art.865).

Prin urmare, nu există nicio justificare pentru temporizarea ori împiedicarea executării silite a bunului la cererea creditorului garantat (ipotecar), întrucât chiar dacă prin hotărârea penală rămasă definitivă s-ar dispune măsura confiscării speciale, pedeapsa amenzii, cheltuieli judiciare ori s-ar acorda despăgubiri persoanei prejudiciate prin infracțiune, aceste drepturi nu ar avea prioritate față de cel al creditorului garantat (ipotecar), atunci când se va pune problema distribuirii sumelor rezultate din valorificarea bunului.

De altfel, nu se poate da preferință unei creanțe prezumtive a statului ori a persoanei păgubite prin infracțiune, avută în vedere la instituirea sechestrului penal, față de o creanță certă a unui creditor, constatată printr-un titlu executoriu, garantată

cu ipotecă, cu privire la care s-au îndeplinit condițiile de opozabilitate față de terți anterior instituirii măsurii asigurătorii.

Suspendarea executării silite ori anularea actelor de executare întreprinse la cererea creditorului ipotecar ar aduce atingere dreptului său de proprietate, garantat de art.1 din Protocolul 1 CEDO, constituind o ingerință care nu respectă principiul proporționalității, în condițiile în care dreptul creditorului ipotecar devine incert, inclusiv din punct de vedere temporal.

Nu în ultimul rând, derularea procedurilor de executare silită nu afectează existența măsurii asigurătorii dispuse în procesul penal, în condițiile în care aceasta se strămută asupra sumelor obținute din vânzarea bunului și rămase după îndeostularea creditorului ipotecar. (ANEXA 1).

2. Celelalte instanțe, dimpotrivă, au apreciat că măsura asigurătorie dispusă în cadrul procesului penal în condițiile art.249 C.pr.pen. constituie un impediment atât la declanșarea, cât și la continuarea executării silite pornite de un alt creditor garantat (chiar și ipotecar), a cărui garanție asupra aceluiași bunuri a fost legal constituită și a devenit opozabilă terților anterior înființării măsurii asigurătorii, deoarece bunurile sunt indisponibilizate prin efectul legii până la momentul la care creditorul în interesul căruia s-a dispus măsura sechestrului în procesul penal va obține titlu executoriu. Principalele argumente în acest sens sunt:

Potrivit art.249 alin.1 și alin.2 din Codul de procedură penală *Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecății, poate lua măsuri asigurătorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune. Măsurile asigurătorii constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestrului asupra acestora.*

Prin urmare, măsura asigurătorie dispusă în cadrul procesului penal este calificată de legiuitor ca fiind un sechestrul asigurător, ce are ca efect indisponibilizarea bunurilor asupra cărora a fost instituit, adică împiedică încheierea oricărui act juridic având ca obiect înstrăinarea acestor bunuri, inclusiv executarea silită a bunurilor, până la momentul ridicării sale în condițiile prevăzute de lege.

Valorificarea bunurilor sechestrate nu se va putea face decât după ce creditorul a obținut titlul executoriu (cu excepția cazurilor speciale de valorificare a bunurilor sechestrate prevăzută de art.252¹ - 252³ C.pr.pen.).

Odată dispusă măsura sechestrului asigurător, bunurile asupra cărora s-a dispus această măsură sunt scoase din circuitul civil pe toată durata procesului penal, ceea ce

înseamnă că ele nu vor putea fi urmărite silit de niciun creditor, fie el ipotecar, nu vor putea fi vândute la licitație și nici adjudecate.

Măsura indisponibilizării bunului asupra căruia s-a dispus sechestrul asigurator are loc prin efectul legii – *ope legis* – și are ca efect temporizarea executării silite a bunului respectiv. (ANEXA 2).

III. *Opinia Colegiului de Conducere al Curții de Apel București*

Apreciem primul punct de vedere ca fiind în acord cu litera și spiritul legii.

În acest sens dorim să subliniem că practica neunitară a fost generată de modul diferit în care instanțele civile au interpretat dispozițiile art.701 alin.1, și art.813 alin.4 C.pr.civ. coroborate cu art.249 C.pr.pen.

Redăm mai jos textele de lege ce au generat practica neunitară.

Art.701 alin.1 Cod procedură civilă „Executarea silită se suspendă în cazurile în care aceasta este prevăzută de lege ori a fost dispusă de instanță”.

Art.712 alin.1 Cod procedură civilă „Împotriva executării silite, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare. De asemenea, se poate face contestație la executare și în cazul în care executorul judecătoresc refuză să efectueze o executare silită sau să îndeplinească un act de executare silită în condițiile legii.

Art.813 alin.4 Cod procedură civilă „Nu sunt supuse urmăririi silite imobilele declarate neurmăribile în cazurile și în condițiile prevăzute de lege”.

Art.249 alin.1 și alin.2 Cod procedură penală „Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecății, poate lua măsuri asiguratorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.

Măsurile asiguratorii constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestrului asupra acestora.”

Motivarea opiniei

Plecând de la prevederile art.249 alin.2 C.pr.pen., se impune a se verifica dacă măsurile asigurătorii dispuse în cadrul procesului penal sunt de natură să împiedice sau să temporizeze executarea silită începută de un creditor garantat, a cărui garanție asupra bunurilor ce formează obiectul măsurii dispuse în temeiul art.249 C.pr.pen. a fost legal constituită și s-au respectat formalitățile de publicitate.

Altfel spus se pune întrebarea dacă „indisponibilizarea bunurilor mobile sau imobile” menționată la art.249 alin.2 C.pr.pen. reprezintă „un caz prevăzut de lege” ce poate conduce la suspendarea executării silite ori la desființarea actelor de executare.

Reținem că scopul măsurilor asigurătorii dispuse în procesul penal este prevăzut expres de art.249 alin.1 C.pr.pen., și anume evitarea ascunderii, distrugerii, înstrăinării sau sustragerii de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune, cu mențiunea că, în cazul săvârșirii anumitor infracțiuni, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.

Se constată că, în principiu, rațiunile instituirii măsurilor asigurătorii în materie penală nu diferă de cele în materie civilă sau fiscală, finalitatea fiind aceeași, respectiv conservarea șanselor de executare a viitorului titlu executoriu.

Normele Codului de procedură penală nu dispun cu privire la stabilirea obiectului material al măsurilor asigurătorii, astfel încât nu se poate vorbi despre o derogare de la regulile care delimitează conceptual diferitele măsuri asigurătorii, pornind de la natura obiectului ce urmează a fi indisponibilizat.

Totodată, se impune a se preciza că în ipoteza în care anumite aspecte procesuale ridicate în procesul penal nu au o reglementare în Codul de procedură penală, fiind însă cuprinse în Codul de procedură civilă, dispozițiile procesual civile devin izvor de drept procesual penal în măsura în care aplicarea lor nu ridică probleme principiale. Așadar, dispozițiile penale în materia măsurilor asigurătorii se completează cu cele din materie procesual civilă, în temeiul art.2 alin.2 C.pr.civ.

Este important de subliniat că măsurile asigurătorii nu sunt măsuri de executare silită, ci mijloace procesuale care intră în conținutul acțiunii civile și care au ca scop doar asigurarea părții, prin indisponibilizarea bunurilor urmăribile ale debitorului sau a celor ce formează obiectul litigiului, asupra posibilității de realizare efectivă a executării silite (prin echivalent sau în natură).

Așadar, în cursul procesului penal, partea civilă nu deține un titlu executoriu care să vină în concurs cu titlul creditorului garantat. Partea civilă va dobândi un titlu executoriu abia la finalul procesului penal, astfel că se impune a se verifica, dacă la acest moment al finalizării procesului penal, partea civilă ar putea dobândi un drept ce ar trebui executat cu prioritate față de dreptul preexistent al creditorului garantat.

Plecând din nou de la prevederile art.249 alin.2 C.pr.pen., se constată că în situația în care măsurile asigurătorii în materie penală se adoptă pentru conservarea drepturilor părții civile cu privire la cheltuielile de judecată sau la despăgubiri, dreptul pe care îl va dobândi partea civilă la finalul procesului penal este un drept de creanță ce va fi valorificat în condițiile art.2326, art.2327, art.2345 C.civ. și art.865 C.pr.civ. În lipsa unei prevederi legale speciale, se constată că partea civilă devine creditor chirografar al debitorului condamnat, iar în concurs cu creditorul garantat vor fi aplicabile prevederile C.civ. care stabilesc prioritatea creditorului garantat.

În cazul în care măsura asiguratorie se adoptă în considerarea amenzii penale or a pagubei produse statului, raporturile ulterioare pronunțării hotărârii penale definitive vor fi de drept fiscal, însă nici în acest caz nu se poate reține un drept de preferință al statului în raport cu creditorul garantat, titular al unei creanțe anterioare, pentru care s-au îndeplinit condițiile de publicitate. În raport de dispozițiile art.2328 C.civ. și art.153 din Legea nr.71/2011 se reține că instituirea măsurii asigurătorii nu naște în patrimoniul statului (în calitate de potențial creditor) un drept de preferință față de un creditor în situația amintită anterior, de vreme ce nicio dispoziție legală nu conferă statului o prioritate în ipoteza în care asupra unui bun ipotecat au fost instituite măsuri asigurătorii în procesul penal.

În fine, în cazul în care măsurile asigurătorii se dispun în vederea aplicării măsurii de siguranță a confiscării speciale sau a confiscării extinse, raporturile ulterioare pronunțării hotărârii penale definitive vor fi tot de drept fiscal, însă se pot formula o serie de nuanțări în cazul în care este vorba despre bunuri care au legătură indisolubilă și necesară cu fapta penală sau a căror deținere este chiar interzisă de legea penală.

În cazul bunurilor a căror deținere este interzisă de legea penală, în mod evident acestea nu ar putea face obiectul unei garanții constituite în mod legal în favoarea unui terț, astfel că într-un asemenea caz nu s-ar putea vorbi despre un concurs între dreptul statului și un drept al terțului, creditor garantat, titular al unei creanțe garantate în acord cu prevederile legale.

În cazul bunurilor care au legătură indisolubilă și necesară cu fapta penală, se constată că în lipsa unei prevederi legale exprese, statul nu are un drept de preferință, ci numai o creanță incertă, ce nu are nicio prioritate, întrucât bunurile ce fac obiectul confiscării trec în proprietatea privată a statului, așa cum prevede O.G. nr.14/2007 pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului.

Față de cele expuse mai sus, având în vedere, pe de o parte, scopul instituirii măsurilor asigurătorii, iar, pe de altă parte, drepturile pe care statul sau partea civilă le poate obține în urma procesului penal, se impune o primă concluzie în sensul că *instituirea sechestrului penal nu poate duce la suspendarea legală a executării silită* în cazul în care un alt creditor ce deține un titlu executoriu împotriva învinuitului sau inculpatului a solicitat executarea silită a imobilului sechestrat.

În susținerea acestei concluzii se reține că dispozițiile Codului de procedură civilă stabilesc în mod expres și limitativ cauzele privind suspendarea legală a executării silite, iar printre acestea nu se regăsesc și cele privind instituirea sechestrului penal asupra bunurilor mobile sau imobile ale persoanei urmărite penal. De asemenea, argumentului bazat pe lipsa prevederii în lege a unei astfel de cauze de suspendare trebuie să i se adauge și acela că o măsură cu funcție asiguratorie nu poate bloca o executare care se desfășoară în temeiul unui titlu executoriu.

Nu se poate dispune suspendarea executării silite nici prin aplicarea principiului potrivit căruia penalul ține în loc civilul deoarece, chiar dacă executarea silită este una dintre etapele procesului civil, iar măsurile asigurătorii sunt dispuse în cursul procesului penal, art.27 alin.1 C.pr.pen. are în vedere suspendarea judecării în fața instanței civile până la soluționarea cauzei penale în primă instanță, iar art.28 C.pr.pen. stabilește autoritatea de lucru judecat a hotărârii penale în fața instanței civile care judecă acțiunea civilă, cu privire la existența faptei și a persoanei care a săvârșit-o, urmând a fi corelat cu art. 1365 C.civ.. Prin urmare, ipoteza avută în vedere este aceea a acțiunii civile care are ca obiect repararea pagubei produse prin infracțiune, neputându-se aplica în situația creditorului fără nicio legătură cu procesul penal, dar care are un titlu executoriu pe care îl pune în executare.

Desigur, nu este exclusă posibilitatea suspendării executării silite în măsura în care există o legătură între fapta penală și titlul de creanță pus în executare, astfel cum au indicat unele dintre instanțe, însă acesta este un caz particular ce poate fi întâlnit într-un anumit dosar de executare silită și nu poate fi generalizat.

În ceea ce privește *desființarea actelor de executare*, se constată că argumentele expuse mai sus sunt pe deplin aplicabile.

Astfel, în cazul instituirii sechestrului penal asupra unui bun imobil al învinutului sau inculpatului de către procuror sau instanța de judecată, este vorba despre o creanță condiționată ce își are izvorul în fapta ilicită cauzatoare de prejudicii și care angajează răspunderea civilă delictuală a acestora, creanță care se va plăti în ordinea de preferință stabilită de Codul de procedură civilă. Condiția suspensivă, ce afectează dreptul părții civile sau al statului, se îndeplinește în momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești penale.

Amintim că, sub aspectul rațiunii măsurii asigurătorii dispuse în cursul procesului penal, din dispozițiile art.249 C.pr.pen. rezultă că este vizată conduita frauduloasă a proprietarului bunului, suspect sau, după caz, inculpat, care are libera dispoziție asupra bunului său. Existența unei proceduri de executare silită, în cadrul căreia debitorul, ca proprietar al bunului, apare ca fiind lipsit de dispoziție juridică asupra bunului cu privire la care a fost aplicat sechestrul execuțional ori, după caz, s-a notat începerea urmăririi silite în cartea funciară, nu ar corespunde unei ipoteze de ascundere, distrugere, înstrăinare sau sustragere.

Așadar, se constată că rațiunea aplicării măsurii asigurătorii, astfel cum este expusă în primul alineat al art. 249 C.pr.pen, nu este definită în raport cu proceduri care pot conduce la ieșirea, dincolo de voința proprietarului, a unui bun din patrimoniul acestuia.

De aceea, se apreciază că art.249 alin.2 C.pr.pen., care definește conținutul măsurilor asigurătorii prin indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, ar putea fi interpretat exclusiv în raport cu premisa unei libere dispoziții asupra bunului, premisă străină de ipoteza unei urmăririi silite.

Mai mult, art.253 alin.4 C.pr.pen., pentru bunurile imobile sechestrate, pretinde organului competent notarea ipotecară asupra bunurilor sechestrate. Prin urmare, textul din Codul de procedură penală face referire la instituția ipotecii, de care, în afara prerogativei urmăririi, inaplicabilă în cazul sechestrului asigurător tocmai pentru că această măsură împiedică înstrăinarea ulterioară a bunului, legea civilă leagă și prerogativa preferinței. Or, preferința se definește prin întâietatea creditorului titular al acestei prerogative, așa cum este și cazul unui creditor ipotecar, de a se satisface cu prioritate din sumele rezultate în urma vânzării silite a bunului scos la licitație publică. În atare situație ar fi lipsit de sens să se vorbească de preferință dacă se neagă posibilitatea continuării urmăririi silite până la vânzarea silită a bunului față de care există preferința, finalizând cu distribuirea sumelor rezultate din acea vânzare.

Nu se poate susține nici că în situația executării silite a bunului ce face obiectul sechestrului, creditorul garantat ar trebui să parcurgă procedura contestației prevăzută de art.250 din Codul de procedură penală, deoarece executarea silită nu este condiționată de ridicarea sechestrului, iar odată finalizată procedura, sechestrul se va strămuta asupra sumei de bani obținută din vânzare, care a rămas după plata creanței creditorului urmăritor.

În măsura în care s-ar adopta o soluție diferită decât cea expusă am fi în situația în care creditorul garantat s-ar găsi în imposibilitatea de a-și executa creanța din cauza măsurii asigurătorii dispuse în procesul penal, iar într-un asemenea caz s-ar ridica probleme sub aspectul respectării dreptului de proprietate.

Apreciem că titularul creanței și al garanției instituie legal anterior înființării măsurilor asigurătorii și opozabile terților, beneficiază de un bun în sensul art.1 Protocolul 1 CEDO, astfel cum a decis Curtea EDO cu valoare de principiu în jurisprudența sa (a se vedea cauza *Pressos Compania Naviera S.A. și alții c. Belgiei*).

În ceea ce privește limitările ce pot fi aduse dreptului creditorului în acord cu prevederile Convenției, se reține că împiedicarea sau temporizarea executării silite începute de creditorul garantat, a cărei garanție asupra bunurilor ce formează obiectul măsurii dispuse în temeiul art.249 C.pr.pen. a fost legal constituită și s-au respectat formalitățile de publicitate, reprezintă o ingerință în dreptul acestuia.

Ingerința este legală, de vreme ce este prevăzută de dispozițiile Codului de procedură penală, și, odată ce a fost luată într-un proces penal, poate fi considerată ca apărând un interes general, dar nu se poate susține că respectă principiul proporționalității între exigențele interesului general al comunității și imperativele apărării drepturilor individuale.

În acest sens, se reține că terțul creditor garantat nu va primi nicio despăgubire pentru imposibilitatea executării creanței sale ca urmare a dispunerii unei măsuri asiguratorii în cursul procesului penal, există incertitudine în ceea ce privește data la care își va putea executa creanța și, poate cel mai important aspect, în urma temporizării executării, partea civilă ori statul nu vor dobândi un drept ce le va permite să își execute creanțele rezultate din procesul penal mai înainte de creditorul garantat. Altfel spus, în cursul procesului penal, dreptul creditorului garantat de a-și satisface creanța este împiedicat sau întârziat fără nicio justificare în raport de dreptul ce va fi obținut de partea civilă sau de stat în urma procesului penal.

În concluzie, față de argumentele expuse mai sus, apreciem că măsurile asiguratorii înființate în cadrul unui proces penal nu suspendă executarea silită și nici nu determină nulitatea actelor de executare efectuate de către un creditor garantat, a cărui garanție asupra aceluiași bunuri a fost legal constituită și a devenit opozabilă terților anterior înființării măsurii asiguratorii.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Prevederile legale indicate nu au format obiectul controlului de constituționalitate sub aspectul pus în discuție.

În ceea ce privește practica Înaltei Curți de Casație și Justiție amintim decizia de speță nr.1.392 din 23 aprilie 2013, pronunțată de Secția Penală în Dosarul nr. 423/64/2012/a1, precum și decizia de speță nr. 3.507 din 1 iunie 2006 pronunțată tot de Secția Penală prin care s-a stabilit că „dacă un imobil asupra căruia a fost instituit sechestrul asigurator a fost valorificat prin vânzarea la licitație publică, iar o parte din prețul obținut a fost distribuit creditorilor, menținerea măsurii asiguratorii asupra imobilului nu se mai justifică, ci sechestrul asigurator va fi menținut numai asupra sumei nedistribuite creditorilor și asupra altor bunuri ale inculpatului, până la concurența valorii prejudiciului cauzat”.

De asemenea, prin Decizia nr.8/27.04.2015 pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în dosarul nr.294/1/2015, s-a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu - Secția I civilă privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 711 și urm. din Codul de procedură civilă.

Înalta Curte a respins sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu – Secția I Civilă reținând că: Secția penală a ÎCCJ s-a pronunțat punctual asupra chestiunii de drept a cărei rezolvare se solicită, prin Decizia nr. 1.392 din 23 aprilie 2013, în Dosarul nr. 423/64/2012/a1; că nu este îndeplinită condiția noutății chestiunii de drept a cărei lămurire se solicită deoarece problema de drept a mai fost analizată în doctrină, în interpretarea unui act normativ mai vechi, dar care cuprindea o reglementare similară; precum și faptul că problema de drept a cărei dezlegare se solicită și-a clarificat înțelesul în practica instanțelor, acestea stabilind, în marea lor majoritate, aceeași interpretare.

V. Admisibilitatea pronunțării unei decizii de recurs în interesul legii

Din răspunsurile formulate de instanțele din raza Curții de Apel București se constată că problema de drept sesizată a fost soluționată în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, chiar și ulterior pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție a Deciziei nr.8/2015, amintită mai sus.

În atare situație, apreciem că este îndeplinită condiția de admisibilitate prevăzută de art.515 Cod procedură civilă, soluțiile definitive anexate dovedind existența practicii neunitare și necesitatea intervenției Înaltei Curți pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii.

Se impune a se sublinia că problema sesizată este controversată și la nivel doctrinar, unii autori de drept procesual penal apreciind că măsurile asiguratorii dispuse în procesul penal au prioritate absolută, acestea blocând orice măsură asiguratorie sau executorie declanșată de terți cu privire la aceleași bunuri, chiar dacă este anterioară dispunerii măsurii, în vreme ce autorii de drept procesual civil opinează în sens contrar.

În final, referitor la jurisprudența instanțelor din raza celorlalte curți de apel, precizăm că s-au transmis puncte de vedere, unele însoțite de hotărâri relevante, din care rezultă existența unei practici neunitare în soluționarea cererilor având ca obiect suspendarea executării silite și contestație la executare, în situația existenței unor măsuri asiguratorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice, bunuri ce fac obiectul unor garanții instituie legal, anterior înființării măsurilor asiguratorii, și opozabile terților. (ANEXA 3).

Pentru aceste motive, solicităm admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a prevederilor art.712, art.701 alin.1 și art.813 alin.4 Cod procedură civilă coroborate cu art.249 Cod procedură penală în situația existenței unor

măsuri asiguratorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice dacă acestea:

a) suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra aceluiași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asiguratorii din procesul penal;

b) determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asiguratorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat.

COLEGIUL DE CONDUCERE AL CURȚII DE APEL BUCUREȘTI:

PRESĂDINTE

Judecătoreasă Elisabeta Rosu

MEMBRI

Judecător Elena Raluca Costache

Judecător Maria Speranța Cornea

Judecător Doinița Mihalcea

Judecător Alina Ionela Cotorogea

Judecător Ionel Florea

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

COLEGIUL DE CONDUCERE

CONFORM CU
ORIGINALUL

HOTĂRÂREA nr. 212

din data de 5 octombrie 2017

Având în vedere dispozițiile art. 18 și art. 23 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 1375/2015 a Consiliului Superior al Magistraturii, s-a întrunit în ședința de lucru de la 5 octombrie 2017, fiind convocată de doamna judecător Elisabeta Roșu, președintele Curții de Apel București.

La ședința de lucru convocată pentru data de 5 octombrie 2017 au participat 6 membri, aceasta fiind condusă de doamna judecător Elisabeta Roșu, președintele Curții de Apel București.

Ședința de lucru a Colegiului de conducere a fost statutară din punct de vedere al numărului de membri participanți.

Conform art. 23 alin. (3) din ROIIJ, secretariatul ședinței de lucru a fost asigurat de doamna Mariana Adam, grefier din cadrul Curții de Apel București.

În temeiul dispozițiilor art. 19 și următoarele ROIIJ

Colegiul de conducere

Având în vedere dispozițiile art. 19 alin. (1) lit. k) și art. 514 din Codul de procedură civilă,

Având spre analiză și decizie propunerea de promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept vizând interpretarea dispozițiilor art. 712 și următoarele din Codul de procedură civilă.

Reținând:

- nota întocmită de doamna judecător Alina Nicoleta Ghica, vicepreședinte al Curții de Apel București, având ca obiect verificarea aspectelor semnalate de petenta BRD – Groupe Sociéte Generale în memoriul

formulat, primit și înregistrat la Cabinetul Președintelui Curții de Apel București sub nr. 1/11839/C din data de 24 iulie 2017, cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 712 și următoarele din noul Cod de procedură civilă, în sensul de a se aprecia dacă, existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra aceluiași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal, sau dacă determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat;

- punctele de vedere exprimate de către judecătorii secțiilor a III-a și a IV-a civile ale Curții de Apel București și ai instanțelor arondate acesteia, opinia majoritară fiind în sensul că existența unei măsurii asigurătorii luate de organele penale nu determină nulitatea executării desfășurate de un creditor în temeiul unui titlu executoriu valabil și nici nu împiedică finalizarea acesteia în condițiile Codului de procedură civilă.

- existența practicii neunitare referitoare la problema de drept supusă dezbaterii,

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 – Promovarea recursului în interesul legii cu privire la problema de drept vizând interpretarea dispozițiilor privind art. 712 și urm. din noul Cod de procedură civilă.

Art. 2 – Desemnează pe doamna judecător Iulia Craiu, din cadrul Secției a VI-a civile a Curții de Apel București, pentru a susține recursul în interesul legii în fața completului Înaltei Curți de Casație și Justiție.

București, 5 octombrie 2017.

PREȘEDINTE
Judecător ELISABETA ROȘU

CONFORM CU
ORIGINALUL

SECRETAR
Grefier Mariana Adam